

РОЗДІЛ 4. ОБЛІК ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

4.1. Поняття та види фінансових інвестицій

Інвестиційна діяльність передбачає здійснення не тільки капітальних, а ще й фінансових інвестицій.

Основні методичні підходи щодо обліку фінансових інвестицій визначено в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» [11].

Термін «фінансові інвестиції» у вітчизняній практиці застосовується порівняно недовго, а саме з моменту переходу країни до ринкових відносин. Відповідно до П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» [20] **термін «фінансова інвестиція»** трактується як активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора.

Виходячи з наведеного визначення, фінансові інвестиції передбачають вкладення коштів в сторонні об'єкти (підприємства, установи) з метою одержання вигоди в майбутньому у вигляді відсотків чи дивідендів, які отримує інвестор з прибутку, одержаного суб'єктами господарювання, у які здійснено вкладення. Таким чином, якщо капітальні інвестиції передбачають вкладення коштів у власну матеріально-технічну базу підприємства, то фінансові інвестиції здійснюються шляхом вкладення коштів у інші суб'єкти господарювання з метою одержання прибутку або інших вигод у майбутньому.

Класифікація фінансових інвестицій для потреб бухгалтерського обліку за різними ознаками наведена в таблиці 4.1.

За терміном утримання інвестиції поділяються на довгострокові (що утримуються більше одного року, а також усі інші інвестиції, які не можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент), поточні (на строк, що не перевищує один рік, і ті, що можуть бути вільно реалізовані на ринку).

Таблиця 4.1.

Класифікація фінансових інвестицій

Класифікаційні ознаки	Види інвестицій	Характеристика
1	2	3
За терміном утримання	Поточні	Інвестиції на строк, що не перевищує один рік, і ті, що можуть бути вільно реалізовані на ринку
	Довгострокові	Інвестиції, що утримуються більше року, а також усі інші інвестиції, які не можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент
За відношенням до власності	Засвідчують право	Інвестиції, що: <ul style="list-style-type: none"> - засвідчують право власності інвестора на частку у капіталі об'єкта інвестування; - виступають у формі придбаних цінних паперів чи здійснених внесків у статутний капітал інших підприємств; - не обмежені конкретними термінами повернення інвестицій; - утримуються з метою одержання доходу, а не продажу
	Не дають права	Інвестиції, що мають боргову природу, а саме: <ul style="list-style-type: none"> - є борговими цінними паперами або договорами, що засвідчують відносини позики; - утримуються підприємством до їх погашення з метою отримання доходів (відсотків) або для перепродажу; - за ними встановлені конкретні терміни повернення
За ступенем впливу на об'єкт інвестування	Незначний вплив	Якщо інвестору належить до 25 % капіталу об'єкта інвестування
	Суттєвий вплив	Якщо інвестор придбав блокувальний пакет – 25-50 % акцій об'єкта інвестування
	Повний контроль	Якщо інвестор контролює більше 50 % акцій об'єкта інвестування

1	2	3
За призначенням	Призначені для продажу	Інвестиції розцінюються як звичайний товар, що підлягає реалізації, і вигода в даному випадку може бути одержана від різниці в ціні (продажної і купівельної)
	Не призначені для продажу	Інвестицій утримуються з метою одержання частини прибутку (дивідендів) від суб'єкта інвестування
За ступенем контролю діяльності	Інвестиції у пов'язані сторони	Інвестиції, при яких інвестор може контролювати або здійснювати суттєвий вплив на прийняття фінансових і оперативних рішень щодо діяльності об'єкта інвестування (дочірні, асоційовані або спільні підприємства)
	Інші інвестиції	Інвестицій у підприємства, що не підпадають під визначення дочірніх, асоційованих або спільних через недостатність частки інвестора в їхньому капіталі
За формою внесення	Внески до зареєстрованого статутного капіталу	Інвестиції, що здійснюються шляхом вкладення інвестором коштів чи інших цінностей у статутний капітал об'єкта інвестування
	Придбання цінних паперів	Інвестиції, що здійснюються шляхом придбання інвестором цінних паперів, що котируються на фондовому ринку або неринкові цінні папери
	Придбання інших фінансових інструментів	Інвестиції, що здійснюються шляхом придбання інвестором інших фінансових інструментів

При цьому для обліку поточних фінансових інвестицій призначений рахунок 35 з однойменною назвою, для обліку довгострокових фінансових інвестицій - рахунок 14 «Довгострокові фінансові інвестиції», котрий має такі субрахунки:

- 141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом участі в капіталі»;
- 142 «Інші інвестиції пов'язаним сторонам»;
- 143 «Інвестиції непов'язаним сторонам».

Інвестиції пов'язаним сторонам (в асоційовані, дочірні та спільні підприємства), як правило, обліковуються за методом участі в капіталі та відображаються на субрахунку 141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом участі в капіталі». Однак існують й винятки, коли інвестиції пов'язаним сторонам відображаються за справедливою вартістю. В цьому випадку вони обліковуються на субрахунку 142 «Інші інвестиції пов'язаним сторонам». Субрахунок 143 призначений для накопичення інформації про інвестиції непов'язаним сторонам.

4.2. Облік поточних фінансових інвестицій

Як зазначалося вище, до поточних відносяться інвестиції з терміном утримання менше одного року і які можуть бути вільно реалізовані (акції, облигації, сертифікати, казначейські зобов'язання, а також депозитні вклади на рахунках в установах банку з метою одержання відсотків).

Відповідно до П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» [11] поточні фінансові інвестиції відображаються в обліку і звітності за собівартістю або справедливою вартістю кожної окремої інвестиції чи інвестиційного портфеля підприємства в цілому. Зниження справедливої вартості інвестиції у порівнянні з її собівартістю (вкладеними коштами) розцінюються як фінансові втрати, зростання відноситься на зменшення вказаних витрат [13].

Облік поточних фінансових інвестицій ведеться на рахунку 35 «Поточні фінансові інвестиції», котрий має такі субрахунки:

- 351 «Еквіваленти грошових коштів»;
- 352 «Інші поточні фінансові інвестиції».

Субрахунок 351 призначений для обліку еквівалентів грошових коштів, до яких, як правило, відносяться поточні фінансові інвестиції, термін погашення яких не перевищує три місяці і відносно яких існує впевненість у тому, що вони не будуть зменшуватися протягом встановленого терміну інвестування. Однак, критерій віднесення інвестицій до еквівалентів грошових коштів кожне підприємство визначає самостійно в своїй обліковій політиці. Слід відмітити, що еквіваленти грошових коштів відображається в Балансі у складі статті «Грошові кошти та їх еквіваленти».

Усі інші поточні фінансові інвестиції відображаються в бухгалтерському обліку на субрахунку 352 «Інші поточні фінансові інвестиції», як це наведено в таблиці 4.2.

Таблиця 4.2.

Кореспонденція рахунків з обліку інших поточних фінансових інвестицій

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	дебет	кредит
1 Відображено придбання поточної фінансової інвестиції зі строком погашення більше ніж три місяці	352	30, 31, 685
2 Відображення доходу від утримання поточної фінансової інвестицій у вигляді дивідендів	373	731
3 Відображено продаж поточної фінансової інвестиції	30, 31, 685	741
4 Відображено списання облікової вартості поточної фінансової інвестиції при її реалізації	971	352

4.3. Облік довгострокових фінансових інвестицій, що обліковуються за справедливою вартістю

Довгострокові фінансові інвестиції у інші суб'єкти господарювання, крім інвестицій, що утримуються підприємством до їх погашення, або обліковуються за методом участі в капіталі, відображаються в обліку за справедливою вартістю.

Облік довгострокових фінансових інвестицій в асоційовані, дочірні та спільні підприємства здійснюється за справедливою вартістю, якщо асоційоване або дочірнє підприємство веде діяльність в умовах, які обмежують його здатність передавати кошти інвестору протягом періоду, що перевищує 12 місяців.

Справедлива вартість фінансових інвестицій визначається шляхом їх дооцінки або уцінки. При цьому, на суму дооцінки інвестицій, яка визначається як різниця між їх обліковою і справедливою вартістю, створюється відповідний фонд, що відображається за кредитом субрахунка 413 «Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів». Сума уцінки списується на зменшення фонду дооцінки за дебетом субрахунка 413, а за відсутності цього фонду – на інші витрати у дебет субрахунка 975 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій». Кореспонденція рахунків з відображення переоцінки фінансових інвестицій наведена в таблиці 4.3.

Таблиця 4.3.

Кореспонденція рахунків з відображення переоцінки довгострокових фінансових інвестицій

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	дебет	кредит
1 Відображено дооцінку довгострокових інвестицій шляхом збільшення капіталу в дооцінках	142	413
2 Відображено уцінку інвестицій за рахунок зменшення раніше створеного капіталу в дооцінках	413	142
3 Віднесення уцінки на інші витрати за відсутності капіталу в дооцінках	975	142

4.4. Облік фінансових інвестицій, що обліковуються за амортизованою собівартістю

Довгострокові фінансові інвестиції у боргові цінні папери, що утримуються інвестором до їх погашення, відображаються на дату балансу за амортизованою собівартістю.

Амортизована собівартість фінансової інвестиції – собівартість фінансової інвестиції з урахуванням часткового її списання внаслідок зменшення корисності, яка збільшена (зменшена) на суму накопиченої амортизації дисконту (премії) [11]. При цьому під дисконтом розуміється сума перевищення номінальної вартості погашення боргових цінних паперів над їх собівартістю (ціною придбання), а під премією – сума перевищення собівартості боргових паперів над їх номінальною вартістю.

Сума дисконту, з яким придбано облігацію, визначається за формулою:

$$D = H - C, \quad (4.1)$$

де D – розмір дисконту, з яким придбано облігації, грн;

H – номінальна вартість облігацій, грн;

C – ціна придбання облігацій, грн.

Амортизація, тобто розподіл дисконту протягом періоду з дати придбання боргових цінних паперів до моменту їх погашення, здійснюється за методом ефективної ставки відсотка, яка розраховується наступним чином:

$$Ed = (P + (D/T)) / ((C + H)/2) * 100, \quad (4.2)$$

де Ed – ефективна ставка відсотка щодо облігації, яка придбана з дисконтом, %;

P – річний дохід за фіксованою ставкою відсотка, грн;

T – загальна кількість років утримання інвестиції.

При цьому річний дохід за фіксованою ставкою визначається за формулою:

$$P = H * (\Phi / 100), \quad (4.3)$$

де Φ – фіксована ставка відсотка, %.

За методом амортизованої собівартості річна сума амортизації дисконту визначається за такою формулою:

$$A\partial = B\partial - P, \quad (4.4)$$

де $A\partial$ – сума амортизації дисконту, грн;

$B\partial$ – сума відсотків за ефективною ставкою щодо облігації, яка придбана з дисконтом, грн.

Сума відсотків за ефективною ставкою щодо облігації, яка придбана з дисконтом, розраховується наступним чином:

$$B\partial = B * (E\partial / 100), \quad (4.5)$$

де B – балансова вартість інвестиції на початок року, грн.

Сума амортизації дисконту або премії нараховується одночасно з нарахуванням відсотка, що підлягає отриманню.

Приклад 1. Відображення в обліку фінансових інвестицій в облігації, що придбані з дисконтом, які обліковуються за амортизованою собівартістю.

2 січня 2015 р. підприємство «ТРК» придбало облігації відповідної номінальної вартості з встановленою річною ставкою з метою їх утримання до погашення. Облігації були випущені строком на чотири роки. Виплата відсотка здійснюється щорічно наприкінці року.

Відобразити цю ситуацію в обліку, а саме:

- визначити суму дисконту, з яким придбано облігації;
- розрахувати ефективну ставку відсотка;
- провести розрахунок амортизації дисконту за інвестиціями в облігації;
- скласти кореспонденцію рахунків щодо відображення в обліку інвестицій в облігації, придбані з дисконтом, з моменту їх придбання до моменту їх погашення [21].

Дані для обчислення амортизації дисконту наведені в таблиці 4.4.

Таблиця 4.4.

Дані для обчислення амортизації дисконту

Показник	Значення
Ціна придбання облігації, грн	63000
Номінальна вартість облігації, грн	82000
Сума дисконту за облігацією, грн	19000
Фіксована ставка відсотка	10,00%
Ефективна ставка відсотка	17,86%

Розрахунок амортизації дисконту за інвестиціями в облігації пропонується здійснювати в таблиці 4.5.

Таблиця 4.5.

Розрахунок амортизації дисконту за інвестиціями в облігації

Дата	Річний дохід за фіксованою ставкою, грн	Сума відсотків за ефективною ставкою щодо облігації, яка придбана з дисконтом, грн	Сума амортизації дисконту, грн	Амортизована собівартість інвестиції, грн
02.01.15	X	X	X	63000,00
31.12.15	8200,00	11253,10	3053,10	66053,10
31.12.16	8200,00	11798,45	3598,45	69651,55
31.12.17	8200,00	12441,21	4241,21	73892,76
31.12.18	8200,00	16307,24	8107,24	82000,00
Усього	32800,00	51800,00	19000,00	X

На підставі проведених розрахунків необхідно скласти відповідну кореспонденцію рахунків щодо відображення в обліку інвестицій в облігації, придбані з дисконтом, з моменту їх придбання до моменту їх погашення, що наведено в таблиці 4.6.

Таблиця 4.6.

Відображення в обліку інвестицій в облігації, придбані з дисконтом, з моменту їх придбання до моменту їх погашення

№	Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5	6
1	02.01.15	Зарахування придбаних облігацій до складу фінансових інвестицій за ціною придбання	143	311	63000
2	31.12.15	Нарахування відсоткового доходу до отримання	373	732	8200,00
3	31.12.15	Амортизація дисконту	143	732	3053,10
4	31.12.15	Отримання відсотків за облігацією	311	373	8200,00
5	31.12.16	Нарахування відсоткового доходу до отримання	373	732	8200,00
6	31.12.16	Амортизація дисконту	143	732	3598,45
7	31.12.16	Отримання відсотків за облігацією	311	373	8200,00
8	31.12.17	Нарахування відсоткового доходу до отримання	373	732	8200,00
9	31.12.17	Амортизація дисконту	143	732 "	4241,21

Продовження табл. 4.6

1	2	3	4	5	6
10	31.12.17	Отримання відсотків за облігацією	311	373	8200,00
11	31.12.18	Нарахування відсоткового доходу до отримання	373	732	8200,00
12	31.12.18	Амортизація дисконту	143	732	8107,24
13	31.12.18	Отримання відсотків за облігацією	311	373	8200,00
14	31.12.18	Повернення номінальної вартості облігації	311	143	82000,00

Приклад 2. Відображення в обліку фінансових інвестицій в облігації, що придбані з премією, які обліковуються за амортизованою собівартістю.

2 січня 2015 р. те ж саме підприємство «ТРК» придбало облігації відповідної номінальної вартості з встановленою річною ставкою з метою їх утримання до погашення. Облігації були випущені строком на три роки. Виплата відсотка здійснюється щорічно наприкінці року.

Відобразити цю ситуацію в обліку, а саме:

- визначити суму премії, з якою придбано облігації;
- розрахувати ефективну ставку відсотка;
- провести розрахунок амортизації премії за інвестиціями в облігації;
- скласти кореспонденцію рахунків щодо відображення в обліку інвестицій в облігації, придбані з премією, з моменту їх придбання до моменту їх погашення [21].

Дані для обчислення амортизації премії наведені в таблиці 4.7.

Таблиця 4.7.

Дані для обчислення амортизації премії

Показник	Значення
Ціна придбання облігації, грн	379141
Номінальна вартість облігації, грн	236382
Сума премії за облігацією, грн	142759
Фіксована ставка відсотка	23,00%
Ефективна ставка відсотка	2,20%

Розрахунок амортизації премії за інвестиціями в облігації пропонується здійснювати в таблиці 4.8.

Таблиця 4.8.

Розрахунок амортизації премії за інвестиціями в облігації

Дата	Річний дохід за фіксованою ставкою, грн	Сума відсотків за ефективною ставкою щодо облігації, яка придбана з премією, грн	Сума амортизації премії, грн	Амортизована собівартість інвестиції, грн
02.01.16	X	X	X	379141,00
31.12.16	54367,86	8354,37	46013,49	333127,51
31.12.17	54367,86	7340,47	47027,39	286100,12
31.12.18	54367,86	4649,74	49718,12	236382,00
Усього	163103,58	20344,58	142759,00	X

На підставі проведених розрахунків необхідно скласти відповідну кореспонденцію рахунків щодо відображення в обліку інвестицій в облігації, придбані з премією, з моменту їх придбання до моменту їх погашення, що наведено в таблиці 4.9.

Таблиця 4.9.

Відображення в обліку інвестицій в облігації, придбані з премією, з моменту їх придбання до моменту їх погашення

№	Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
1	02.01.16	Зарахування придбаних облігацій до складу фінансових інвестицій	143	311	379141,00
2	31.12.16	Нарахування відсотків до отримання, зменшених на суму амортизації премії	373	732	8354,37
3	31.12.16	Амортизація премії	373	143	46013,49
4	31.12.16	Отримання відсотків за облігацією	311	373	54367,86
5	31.12.17	Нарахування відсоткового доходу до отримання	373	732	7340,47
6	31.12.17	Амортизація премії	373	143	47027,39
7	31.12.17	Отримання відсотків за облігацією	311	373	54367,86
8	31.12.18	Нарахування відсоткового доходу до отримання	373	732	4649,74
9	31.12.18	Амортизація премії	373	143	49718,12
10	31.12.18	Отримання відсотків за облігацією	311	373	54367,86
11	31.12.18	Повернення номінальної вартості облігації	311	143	236382,00

4.5. Облік фінансових інвестицій, що обліковуються за методом участі у капіталі

Метод участі в капіталі – це метод обліку фінансових інвестицій, що засвідчують право на частку у власності, згідно з яким балансова вартість останніх збільшується або зменшується, відповідно, на суму збільшення або зменшення частки інвестора у власному капіталі об'єкта інвестування. Зміни в капіталі об'єкта інвестування, що є результатом операцій між інвестором та об'єктом інвестування, в обліку не відображаються [11].

Згідно з методом участі у капіталі, балансова вартість довгострокових фінансових інвестицій змінюється наступним чином:

- збільшується (зменшується) на суму, що є часткою інвестора в чистому прибутку (збитку) об'єкта інвестування за звітний період, із включенням цієї суми до складу доходу (втрат) від участі в капіталі;
- зменшується на суму визнаних дивідендів від об'єкта інвестування;
- збільшується (зменшується) на частку інвестора в сумі інших змін у власному капіталі об'єкта інвестування за звітний період (крім змін за рахунок прибутку або збитку) із включенням (виключенням) цієї суми до відповідних статей власного капіталу інвестора.

Якщо ж сума зменшення частки капіталу інвестора більше відповідної статті власного капіталу інвестора, то на таку різницю зменшується (збільшується) нерозподілений прибуток (непокритий збиток) підприємства-інвестора. При цьому зменшення балансової вартості фінансової інвестиції внаслідок зменшення власного капіталу інвестованого підприємства здійснюється лише до того моменту, коли балансова вартість досягне нульового значення.

Якщо надалі об'єкт інвестування буде отримувати прибуток, то інвестор має право відображати свою частку цих прибутків тільки після того, як вони перевищать розмір тих збитків, які не були визнані.

Інвестор повинен володіти повною та достовірною інформацією про все зміни в структурі капіталу об'єкта інвестування, що відбувалися протягом звітного періоду, та їх причини. Тільки в цьому випадку інвестор

зможе об'єктивно оцінити свої довгострокові фінансові інвестиції за методом участі в капіталі та достовірно відобразити їх в обліку. Внаслідок цього об'єкт інвестування (асоційоване, дочірнє або спільне підприємство) повинен надавати інвестору інформацію щодо наступних складових свого власного капіталу:

- фінансових результатів – на суму збільшення (зменшення) чистого прибутку (збитків) об'єкта інвестування;

- нерозподіленого прибутку – на суму зменшення інших складових власного капіталу об'єкта інвестування, якщо відповідні статті капіталу інвестора не містять достатніх сум для проведення коригування;

- додатково вкладеного капіталу – якщо зміна величини власного капіталу об'єкта інвестування виникла внаслідок розміщення (викупу) акцій (часток), що призвело до збільшення чи зменшення емісійного доходу об'єкта інвестування;

- іншого додаткового капіталу – на суму збільшення (зменшення) частки іншого додаткового капіталу (дооцінки, уцінки необоротних активів, безоплатно одержаного майна тощо) [13].

Кореспонденція рахунків щодо відображення в обліку інвестицій, що обліковуються за методом участі у капіталі, наведена в таблиці 4.10.

Слід зазначити, що наведені в табл. 4.10 бухгалтерські записи щодо зміни балансової вартості фінансових інвестицій, здійснюються на суму, що відповідає частці інвестора у капіталі об'єкта інвестування.

При вилученні інвесторами певної суми з капіталу об'єкта інвестування балансова вартість інвестиції коригується на суму змін у капіталі об'єкта інвестування, відповідно до нової частки.

Якщо зміни у власному капіталі об'єкта інвестування відбулися внаслідок операцій між ним та інвестором, то коригування балансової вартості інвестицій не проводиться.

У разі продажу або передачі інвестором своїх активів асоційованому, дочірньому або спільному підприємству прибуток (збиток) від таких операцій визнається в частині, що відповідає частці інших інвесторів, як дохід звітного періоду, а в частині, що відповідає частці інвестора, як доходи (витрати) майбутніх періодів.

Таблиця 4.10.

Кореспонденція рахунків щодо відображення в обліку інвестора інвестицій, що обліковуються за методом участі у капіталі

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	дебет	кредит
1 Відображено придбання частки в статутному капіталі асоційованого підприємства	141	311
2 Відображено зміну балансової вартості інвестиції в асоційоване підприємство внаслідок:		
- збільшення її на суму, що є часткою інвестора в чистому прибутку об'єкта інвестування, із включенням цієї суми до складу доходу від участі в капіталі;	141	72
- зменшення на суму, що є часткою інвестора в непокритому збитку об'єкта інвестування, із включенням цієї суми до складу втрат від участі в капіталі;	96	141
- зменшення на суму визнаних дивідендів від об'єкта інвестування;	373	141
- збільшення її на суму, що є часткою інвестора в додатковому капіталі об'єкта інвестування;	141	42
- зменшення її на суму, що є часткою інвестора в додатковому капіталі об'єкта інвестування:		
1) в межах залишку відповідних статей додаткового капіталу інвестора	42	141
2) понад залишок відповідних статей додаткового капіталу інвестора	441	141

Такі доходи (витрати) майбутніх періодів визнаються прибутком або збитком інвестора після продажу інвестованим підприємством відповідних активів третім особам. Аналогічно відбувається відображення прибутку (збитку) в обліку асоційованого, дочірнього чи спільного підприємства у разі продажу його активів інвестору.

4.6. Завдання для самоперевірки

4.6.1. Контрольні запитання

1. Дайте визначення терміну «фінансові інвестиції».
2. Наведіть класифікацію фінансових інвестицій за різними ознаками та охарактеризуйте їх види.
3. Які інвестиції вважають поточними, а які довгостроковими?
4. Вкажіть порядок визнання та формування собівартості фінансових інвестицій.
5. Чим відрізняються інвестиції у пов'язані та непов'язані сторони?
6. Які бувають ступені впливу інвестора на об'єкт інвестування?
7. Перелічити методи обліку для поточних фінансових інвестицій.
8. Які інвестиції обліковуються за справедливою вартістю?
9. Для яких інвестицій використовують метод обліку за амортизованою собівартістю?
10. Що таке премія фінансових інвестицій у непов'язані сторони та як в обліку відображається її амортизація?
11. Що таке дисконт фінансових інвестицій у непов'язані сторони та як в обліку відображається його амортизація?
12. Охарактеризуйте сутність методу участі у капіталі та для яких фінансових інвестицій він застосовується.

4.6.2. Практичні завдання

Завдання 1. 10.03.2018 р. підприємство **А** з метою придбання 1000 акцій підприємства **Б** передало в обмін акції власної емісії в кількості 1000 шт. Номінальна вартість становила 150 грн за акцію, ринкова вартість - 170 грн.

17.03.2018 р. з метою придбання 100 облігацій підприємства **В** номіналом 100 грн з 10% річних підприємство **А** передало товари,

балансова вартість яких становить 8000 грн, а справедлива вартість - 12000 грн.

24.03.2018 р. підприємство А придбало за грошові кошти цінні папери підприємства Д, а саме:

- акції - 200 шт., номінал 120 грн, ринкова вартість - 150 грн за одиницю;

- облігації - 100 шт., номінал - 100 грн, ринкова вартість - 97 грн за одиницю.

Послуги брокера на фондовій біржі при цьому становили 1000 грн.

Необхідно відобразити в обліку господарські ситуації.

Завдання 2. 3 січня 2018 р. підприємство «Крокус» придбало облігації відповідної номінальної вартості з встановленою річною ставкою з метою їх утримання до погашення. Облігації були випущені строком на три роки. Виплата відсотка здійснюється щорічно наприкінці року.

Дані для обчислення амортизації дисконту наведені в таблиці 4.11.

Таблиця 4.11

Дані для обчислення амортизації дисконту

Показник	Значення
Ціна придбання облігації, грн	75000
Номінальна вартість облігації, грн	98000
Фіксована ставка відсотка	18,00%
Термін погашення з моменту придбання, роки	3

Відобразити цю ситуацію в обліку.

Завдання 3. Те ж саме підприємство «Крокус» 3 січня 2018 р. придбало облігації відповідної номінальної вартості з встановленою річною ставкою з метою їх утримання до погашення. Облігації були випущені строком на п'ять років. Виплата відсотка здійснюється щорічно наприкінці року.

Дані для обчислення амортизації премії наведені в таблиці 4.12.

Таблиця 4.12

Дані для обчислення амортизації премії

Показник	Значення
Ціна придбання облігації, грн	410884
Номінальна вартість облігації, грн	277848
Фіксована ставка відсотка	19,00%
Термін погашення з моменту придбання, роки	5

Відобразити цю ситуацію в обліку.

Завдання 4. Підприємство «Тревелін» 02 січня 2018р. придбало частку у власному капіталі підприємства «Оріон» в розмірі 30% за 150 000 грн. За результатами діяльності підприємства «Оріон» у 2018 році отримана інформація, наведена в таблиці 4.13.

Протягом звітного періоду підприємство «Тревелін» реалізувало готову продукцію підприємству «Оріон» на загальну суму 25000 грн (без ПДВ), собівартість якої становила 20000 грн.

Таблиця 4.13

Інформація про розмір власного капіталу підприємства «Оріон»

Статті власного капіталу	На 01.01.2018 р.	На 31.12.2018 р.
Статутний капітал	700000	700000
Інший додатковий капітал	150000	200000
Нерозподілений прибуток	200000	300000
Резервний капітал	50000	50000
Разом	1100000	1250000

Відобразити в обліку цю ситуацію.